

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

En ny mjukhet i Heidi von Wrights lyriska tankearbete

Möller-Sibeliuss, Anna

Published in:
Vasabladet

Published: 27/07/2022

Document Version
Accepted author manuscript

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Möller-Sibeliuss, A. (2022). En ny mjukhet i Heidi von Wrights lyriska tankearbete. *Vasabladet*.
<https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2023030329467>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Heidi von Wright, Solkatt på vit vägg. Ellips 2022.

En ny mjukhet i von Wrights lyriska tankearbete

Heidi von Wrights finstämda, lilla bok "Solkatt på vit vägg" har publicerats i den så kallade lilla e-serien på Ellips förlag. Om det är någon finlandssvensk författare som lämpar sig för det sparsmakade format som det tunna häftet i serien förutsätter så är det nog hon.

En minimalistisk stil har utmärkt så gott som hela von Wrights författarskap och hon är ett bra exempel på hur stilval ibland kan te sig närmast existentiella. Inte för intet skriver hon i sin bok:

"Texten är verklig som text. Bilden är verklig som bild. Labyrinten är verkligen en labyrint. Situationsbeskrivning. Mitt i allt sker ett brott. Inte ett lagbrott. Inte ett avbrott. Ett stilbrott."

Hennes text är i övrigt fragmentarisk och associativ, den är lyriskt reflekterande på ett mjukt och impressionistiskt sätt som avviker från tidigare verk. Det analytiskt absurda har alltid funnits där som ett påtagligt drag, men nu är det som om någonting mer intuitivt hade integrerats och mjukat upp tankekonstruktionerna och gjort dem mindre grafiska och mer flödande.

På tjugo luftiga sidor lyckas von Wright få sagt häpnadsväckande mycket om stora teman som språk och verklighet, tänkande och mening, tid och rum, kunskap och vetande. Redan från första anslaget kommer man, in medias res, rakt in i bokens epistemologiskt-etiska projekt:

"Problem börjar inifrån: I texter. I kroppar. I hus. // Orden är formler i skymningen. Tankar i gryningen om- / formar orden."

Genom parallellismer, kiasmer, antiteser, återkomster, fonetiska likheter, rytmicitet, samspel mellan tystnad och ord och så vidare skapar hon en text som är intellektuellt rörlig och estetiskt engagerande. Språket är både drömskt symboliskt och noggrant i sina distinktioner när jaget letar efter ingången till en såpbubbla, går över dimmiga fält som är fångelser, iakttar en solkatt på den vita väggen, erinrar sig en bortglömd trädgård, somnar och vaknar in i något annat eller blir varse ett kliande myggbett.

Mycket handlar om svårigheten att komma åt verkligheten bakom språket och det paradoxala i att försöka göra det verbalt: "Jag tänker på din röst men ser bara ord." I texten sägs ändå att det finns en verklighet som är oberoende av människans ord och med den utgångspunkten närmar diktjaget sig om och om igen ett kunskapsmässig glapp och en ontologisk gräns som förpliktar: "Gränsen var ett ansvar."

Det nedskruvade anspråket på vad som kan förstås, och accepterandet av det som måste lämnas öppet, känns sympatiskt. När jaget konstaterar att den enda bedömning som hen kan göra om ett trångt utrymme är att det är trångt om utrymmet i det trånga utrymmet framstår det inte bara som lustig utsaga utan som en adekvat dimensionering av en kunskapsmässig fråga.

Lika motiverad verkar jagets föresats att "sluta med allt som inte betyder någonting" eller att reagera på att något "inte är som det ska." Vad saken gäller får läsaren själv fylla ut, men att von Wright säger något väsentligt och angeläget tycks klart. Processen att komma till rätta med sakernas tillstånd och sig själv i allt det saknar inte heller skönhet, och det är som om den omständigheten också var viktig på ett sätt som inte låter sig förklaras:

”De glesa buskagen är streck mot snön. Snön är blå i månljus. / Svårighet. Svårigheten att. // Det är så lätt att ägna sig åt fel saker. I misstag. I massor.”

von Wrights bok är svår att beskriva men den har en speciell charm som gör att man gärna umgås med den och följer textens vindlande, kontemplativa rörelse.

Anna Möller-Sibeli